

CEHI

Centre d'Estudis
Històrics Internacionals

EL CEHI I LA HISTORIOGRAFIA CATALANA:

70 ANYS D'HISTÒRIA A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA (1949-2019)

La data del 20-N l'associem a la mort de Franco (també ho podríem fer amb la mort de Bonaventura Durruti o el naixement de Josep Fontana) però nosaltres, ara i aquí, ho fem amb la fundació del CEHI, una de les institucions més antigues i perseverants de la Universitat de Barcelona fundada per l'empenta de Jaume Vicens i Vives.

El 20 de novembre de 1949, el Rector Luño Peña de la Universitat de Barcelona donava llum verda a l'Estatuto provisional del Centro de Estudios Históricos Internacionales. Cal parar l'atenció al logotip amb un vaixell i unes onades quadribarrades, amb una clara picada d'ull a la cultura mediterrània i catalana. El Dr. Vicens va modificar, amb el seu puny i lletra, la cronologia del primer esborrany allargant-la del 1450-1914 al 1450-1932. Posteriorment, simplement va ser eliminada la cotilla cronològica. El Rector va nomenar director al Dr. Vicens acompanyat en la secretaria per Joan Reglà, el seu professor ajudant de la càtedra, que, ben aviat, va donar el relleu a Jordi Rubió i Lois, que continuà exercint el càrrec fins l'any 1982.

La provisionalitat jurídica del CEHI s'allargà més de cinc anys fins que el ministre Joaquín Ruiz Jiménez aprovà l'ordre ministerial corresponent i es publicà al BOE el 9 d'agost de 1955. A diferència de l'Estatuto provisional, l'ordre ministerial feia del CEHI no un apèndix de la càtedra d'Història Moderna i Contemporània sinó una institució de rang interfacultatiu. La mort prematura de Vicens (1910-1960) portà a la hibernació del CEHI, que sobrevisqué a través de la publicació ininterrompuda d'*Índice Histórico Español* portada endavant pels deixebles i col·laboradors del Dr. Vicens.

La resurrecció i re-institucionalització del CEHI va venir de la mà del Dr. Emili Giral i Raventós, un dels deixebles més propers al fundador, quan va prendre possessió de la càtedra del seu mestre a la UB el curs 1971-72. En el vint-i-cinquè aniversari, el 20 de novembre de 1974, s'aprovà un nou Reglament ratificat pel Ministeri l'any següent, en una altra data ben significativa, el 19 de juliol. Mesos abans el BOE ja havia publicat el nomenament del Dr. Giral com a director del centre.

El CEHI va realitzar una tasca ingent de recopilació documental i material (revistes, fulls volanders, cartells, adhesius...) de l'oposició antifranquista a l'interior i a l'exili. D'aquí sorgí, entre d'altres, el conveni (1977) amb la Fondation Internationale d'Études Historiques et Sociales sur la Guerre Civil d'Espagne de 1936-1939 (FIEHS) i la seva posterior absorció l'any 1982. Així mateix, el Dr. Giral va esperar la recerca amb l'organització de diversos congressos internacionals i la creació de diverses seccions: el Centre d'Estudis d'Història Rural (1978), el Centre d'Investigació Històrica de la Dona (1982), El Centre per a la Investigació dels Moviments Socials (1986) i el Centre d'Estudis Historiogràfics (1991).

El novembre de 1985 es van inaugurar els nous locals del CEHI situats en un edifici modernista de començaments del segle XX, obra d'Enric Sagnier i Villavecchia, al carrer Brusi. Ben aviat va quedar petit per a encabir les desenes de milers de llibres, la valuosa hemeroteca i els centenars d'arxivadors del fons documental. A meitat dels anys noranta, el CEHI es traslladava al Pavelló de la República de 1937 reconstruït amb motiu dels Jocs Olímpics a la Vall d'Hebron.

El Dr. Giral ha estat la veritable ànima del CEHI i el va dirigir fins la seva jubilació l'any 1998, quan el va substituir el tàndem format pel Dr. Rafael Aracil Martí (1998-2005) i el Dr. Antoni Segura i Mas (2005-2016), que van saber consolidar, potenciar i difondre les activitats de recerca i de transferència de coneixement a partir de congressos, seminaris, publicacions, exposicions, cursos i conferències.

El 20 i 21 de febrer tindran lloc unes jornades commemoratives i la inauguració d'una exposició a la Facultat de Geografia i Història.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA